

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות יד.

עין משפט נר מצוה

גג א מיי פ"ה מהל' עבודת יו"כ הל' יג:
 א ב מיי פ"ה מהל' שגנות הלכה א:
 ג ב מיי פ"ג מהלכות צילת מקדש הלכה יג סגמ לאזין דש:
 ג ד מיי פ"ו מהל' בית המזבח הל' יא ופ"ה מהל' סנהדרין הלכה א סגמ עשין סגמ:
 ד ה מיי פ"ו מהל' בית המזבח הלכה יג יג:

בולן קרויין ביתו. תימה ולוים צמה יתכפרו אי צלל צבור אשר לעם כתיב ולוים לא ימיקרו עם למ"ד ופלוגתא היא צפרק הזרוע (תולין דף קלא): ואי צלל אהרן לא איקרו צימו וכ"ת כיון דלשכחן שיש להן כפרה דכתיב וכפר את לן למילף מינה אלף למעטוי כהנים ויתכפרו צלל צבור אס כן מנינו בשעיר של עם שהותר מכללו: **האי מיבעי ליה אברתניא בוי'** ומדלעטרין קרא לומר דלא מיימי משל כהנים אלמא מתכפרין צו ומשני תנא הכי קא קשיא ליה כו' וקרא איטרין שלל תממר כיון שמנינו שיש להן כפרה יתכפר צללו ויציא משלהן אכל קאת תימה דמאי פריך ינמא דלא דרשין דלא מיימי משל כהנים היינו לצנתר דקיס לן דכהנים מתכפרין צו: **שנה ע"הן** הברות **ע"עב**. ואס תממר ונוקי אשר לו נתיינא לעכז משל צבור ושלישי למנוה משלו ולא משל כהנים וי"ל דסבירא הוא למידרש מעיקרא למנוה קודם דנדרוש לעכז וכן מוכח צ"ק דבבבס (דף ק"א):

צנומא מקדש וקדשיו כשהוא אומר. על הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר ולימד שהשון כולם לכפרה אחת בשעיר המשתלח לרבי יהודה מנינו שיש להם כפרה בשאר עבירות כי היכל דחס רחמנא לניכחז עלייהו כפרה בשאר דהייב להו נמי כפרה צנומא מקדש וצמה הן מתכפרים כו': מאי אס נפשינו לומר. מה היה לו להקשות שהוקף להביא מקרא זה: ווי סימא צימו כתיב. ולא שאר כהנים: להכי הוא דאסא. שלא יתכפרו צו כהנים: **מועד ליהוי.** משל צבור ולא משל א) כהן גדול לפי שהפר צא משלו הוצרך לומר בשעיר משל צבור: להכי הוא דאסא. שלא יתכפרו צו אחרים שהוקף להביא מקרא שיתכפרו צו כהנים: ס"ל אשר לו. תלמא כתיבי צפר: אשר לו. תניינא. סלמוד לומר אשר לו. השלישי לעכז: הכי קשיא ליה. דקאמר יכול לא יתכפרו צפרו של אהרן שהרי כבר נאמר אשר לו לומר שאינו צא משל כהנים וכיון שאינו חסירין צו ממון לא נתכפרו צו דמאי שלל בשעיר הפנימי דלא מכפרו ציה כדלפינן ממשאש לעס ימירא משום דלא חסרו צו ממונא שלא נקטה משלהם: היינו דהיכא פרי וידויו. צפר ומתן דמו תרי וידויו דכתיב תרי זימני וכפר צעדו וצעד צימו ואמר מר (יומא דף לו): צפכרת דבבס הכחז מדבר שהרי עדיין לא נשחט הפר ואיכא מתן דמו הרי ג' כפרות לכפר על ג' עבירות שהכהנים מתכפרין צפר כנגד שלש עבירות ששארל מתכפרין בשעירים: חד כנגד שעיר הנעשה בפנים. לתלות על שיש צה ידיעה בתחלה ואין צה ידיעה בסוף: וחד כנגד שעיר החילון. לכפר על שיש צה ידיעה בתחלה ויש צה ידיעה בסוף: וחד כנגד שעיר המשתלח. לכפר על שאר עבירות: צמד וידויו ודמו סגי. חד כנגד שעיר הפנימי וחד כנגד שעיר החילון: יבוא וצאי ויכפר על החייב לפיכך מתודה וידו ראשון עליו ועל צימו ולאחר שנעשה וצאי צודו מתודה עליו ועל אחיו ולעולם תרוייהו חדא כפרה נינהו:

מוסף רש"י

והאי אשר לו כו'. אשר לו כתיב ביה תלמא זימני למעטוי צבור ואחיו הכהנים דלא מידרה אמר תלמא אשר לו כתיבי ציה צמרי קראל, והקריב אהרן וגו' והקריב מניינא ששטת את פר ההטאת אשר לו (יומא נא):

הדרן עלך שבועות שתיים

על העיר. על ירושלים (סנהדרין ב. יד. טוטה מה). וצריך לקדש המוספת בשמי מולות ובשיר (סנהדרין ד. ד):

רבינו חננאל

בשלמא לר' שמעון היינו דבעינן שני וידוין ודם הפר. פי' ודם הפר מכפר ומקדש וקדשיו. כנגד דם השעיר הנעשה בפנים שמכפר על שגומא מקדש וקדשיו על ישראל. וידו אחד מכפר על הכהנים כמו שמכפר ששיר הנעשה בחוק על ישראל. וידו שני מכפר בשאר עבירות על הכהנים כמו שמכפר ששיר המשתלח בשאר עבירות על ישראל. אלא לר' יהודה דאמר בשאר עבירות הכל מתכפרין בשעיר המשתלח. וידו שני בפר כהן גדול למה בחד וידו ודם הפר סגי ליה. ופריך לר' יהודה שני וידוין כנגד ששיר הנעשה בחוק. וידו הראשון לו לכהן גדול להתכפר בו. והשני להתכפר בו כהנים שנקראו ביתו שנאמר בית אהרן ברכו את ה' כדתנא דבי ר' ישמעאל יבא זכאי ויכפר על החייב ואל יבא חייב ויכפר על החייב שכן מדרת הדרן נוהגת: פ"ב מתני' ידיעות הטומאה שתיים שהן ארבע נטמא וידע ונעלמה מטנו הטומאה וזכור לקדש כו'.

בטומאת מקדש וקדשיו במה הם מתכפרין מוטב שיתכפרו בפרו של אהרן שהרי הותר מכללו אצל ביתו ואל יתכפרו בשעיר הנעשה בפנים שהרי לא הותר מכללו ואם נפשך לומר הרי הוא אומר בית אהרן ברכו את ה' וגו' (ו) ומאי אם נפשך לומר וכ"ת ביתו כתיב כולן קרויין ביתו שנא' בית אהרן ברכו את ה' (ו) יראי ה' ברכו את ה' והאי א' אשר לעם להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה דקאמר רחמנא מדעם ליהוי ההוא מומא עדת בני ישראל נפקא והאי אשר לו להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה ⁶ לכדתניא ⁵ משל הוא מביא ואינו מביא משל צבור יכול לא יביא משל צבור שאין הצבור מתכפרין בו אבל יביא משל אחיו הכהנים שאחיו הכהנים מתכפרין בו *ת"ל *אשר לו יכול לא יביא ואם הביא כשר ת"ל שוב אשר לו הכתוב *שנה עליו לעכב תנא הכי קא קשיא ליה מאי שנא ברעם דלא מכפר דלא קא חסרי ביה ממונא דכתיב אשר לעם בדאהרן נמי לא קא חסרי ביה ממונא וקאמר כולן קרויין ביתו בשלמא לר' ש היינו דכתיב תרי וידוין ודם הפר חד כנגד שעיר הנעשה בפנים וחד כנגד שעיר הנעשה בחוק וחד כנגד שעיר המשתלח אלא לר' יהודה תרי וידוין ודם הפר ל"ל בחד וידויו ודמו סגי אחד לו ואחד לביתו כדתנא דבי רבי ישמעאל כך היא מדרת הדרן נוהגת מוטב יבוא זכאי ויכפר על החייב ואל יבוא חייב ויכפר על החייב:

בטומאת מקדש וקדשיו במה הם מתכפרין מוטב שיתכפרו בפרו של אהרן שהרי הותר מכללו אצל ביתו ואל יתכפרו בשעיר הנעשה בפנים שהרי לא הותר מכללו ואם נפשך לומר הרי הוא אומר בית אהרן ברכו את ה' וגו' (ו) ומאי אם נפשך לומר וכ"ת ביתו כתיב כולן קרויין ביתו שנא' בית אהרן ברכו את ה' (ו) יראי ה' ברכו את ה' והאי א' אשר לעם להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה דקאמר רחמנא מדעם ליהוי ההוא מומא עדת בני ישראל נפקא והאי אשר לו להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה ⁶ לכדתניא ⁵ משל הוא מביא ואינו מביא משל צבור יכול לא יביא משל צבור שאין הצבור מתכפרין בו אבל יביא משל אחיו הכהנים שאחיו הכהנים מתכפרין בו *ת"ל *אשר לו יכול לא יביא ואם הביא כשר ת"ל שוב אשר לו הכתוב *שנה עליו לעכב תנא הכי קא קשיא ליה מאי שנא ברעם דלא מכפר דלא קא חסרי ביה ממונא דכתיב אשר לעם בדאהרן נמי לא קא חסרי ביה ממונא וקאמר כולן קרויין ביתו בשלמא לר' ש היינו דכתיב תרי וידוין ודם הפר חד כנגד שעיר הנעשה בפנים וחד כנגד שעיר הנעשה בחוק וחד כנגד שעיר המשתלח אלא לר' יהודה תרי וידוין ודם הפר ל"ל בחד וידויו ודמו סגי אחד לו ואחד לביתו כדתנא דבי רבי ישמעאל כך היא מדרת הדרן נוהגת מוטב יבוא זכאי ויכפר על החייב ואל יבוא חייב ויכפר על החייב:

(א) יומא נא: (ב) ז' יל' אשר לו משלו: (ג) ו' נמנות יט: (ד) סנהדרין ב. ודף: (ה) יד: (ו) סוטה מהל' א: (ז) מו"ק: (ח) קמחן ידף פ"ו. ד"ה מו"ק: (ט) מ"ה פפמ"ח סד. ד"ה קראון: (י) ש"ע: (יא) יג: (ב) ו"פ"ג.

תורה אור השלם

1. (יש) בית ישראל ברכו את ה' בית אהרן ברכו את ה' (ב) בית הלוי ברכו את ה' יראי ה' ברכו את ה': תהלים קלה י"ב-י"ג. ודקריב אהרן את פר ההטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו.
2. ודקריב אהרן את פר ההטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו.
3. וקח את שעיר ההטאת אשר לעם והביא את דמו אל מביט לפרכת וצפה את דמו בארץ וצפה לדם הפר וקח אתו על הפרכת ולפני הפרכת.
4. וקח את שעיר ההטאת אשר לעם והביא את דמו אל מביט לפרכת וצפה את דמו בארץ וצפה לדם הפר וקח אתו על הפרכת ולפני הפרכת.
5. וקח אתו על הפרכת ולפני הפרכת.

הגהות הב"ח

(א) ג' ומ' מאי אס כ"ל ואות ו' נמנות: (ב) שם צימ אהרן צימו את ה' בית הלוי ברכו את ה' יראי ה': (א) רש"י ד"ה ממש כו' משל יחיד כהן גדול:

גליון הש"ס

גב' ת"ל אשר לו. עי' מגילה דף ט ע"ג מו"ק ד"ה א"ן:

בראהרן נמי לא מחסרי ממונא.

תימה מ"מ ע"כ כיון שמנינו שיש להן כפרה צלל מה שיש כפרה לאחרים מדכתיב יכפר לא מנינו לאוקומה אלא צלל אהרן מאחר שנתמעטו משל צבור מדכתיב אשר לעם ולא גמרינן מיניה דגלי קרא וי"ל דאשר לעם משמע נתינת טעם משום שהוא משל עם ואס הינו מתכפרים משל אהרן אע"ג דלא מחסרי ממונא א"כ אין הטעם נכון: וקאמר בולן קרויין ביתו. והשתא על שאין צה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף שמכפרים שעירי רגלים מתכפרים נמי כהנים אע"ג דלא מחסרי ממונא הואיל ומנינו צלל אהרן מתכפרין אע"ג דלא מחסרי ממונא ועוד דקוקא ציוס הכפורים הוא דמזכירי ריבויא לפי שמנינו חילוק צכפרה צין ישראל לכהנים:

שני וידוין ודם הפר. משמע שמתכפרין הכהנים צו וידוין א"כ מתנינן דיומא דפרק אמר להן הממונה (דף ק"א): דקתני צודו ראשון אפי' וצמי ותו לא וצמי אפי' וצמי וצני אהרן לא מתוקמא כרבי שמעון שמעון ומסתמא כל הנהו מתני' דידוין אהו נמי כר' שמעון וי"ל דאפילו ר' שמעון מודה שאינו מוכיר צדיא צני אהרן עד שיראה כחאי:

ידיעות הטומאה שתיים שהן ארבע נטמא וידע ונעלמה ממנו

הטומאה וזכור את הקדש נעלם ממנו הקדש וזכור את הטומאה נעלמו ממנו זה וזה ואכל את הקדש ולא ידע ומשאכל ידע הרי זה בעולה ויורד נטמא וידע ונעלמה ממנו טומאה וזכור את המקדש נעלם ממנו מקדש וזכור את הטומאה נעלם ממנו זה וזה ונכנס למקדש ולא ידע ומשיצא ידע הרי זה בעולה ויורד: אחד הנכנס לעזרה ואחד הנכנס לתוספת העזרה ⁷ שאין מוסיפין ⁸ על העיר ועל העזרות אלא במלך ונביא ואורים ותומים וסנהדרין של שבעים ואחד הובשתי תודות ⁹ ובשיר ובית דין מהלכין ושתי תודות אחריהן וכל ישראל אחריהם: הפנימית

הדרן עלך שבועות שתיים

ידיעות. שהן ארבע. ככר פירשתי צפרק ראשון צמשה (דף ק"ג): נטמא וידע. שנטמא או צמעה טומאה או אחרי כן: אחד הנכנס לעזרה ראשונה ואחד הנכנס לתוספת. שהוספו עליה אחרי כן: שאין מוסיפין בו. לפיכך היא קדושה כראשונה: אלא צמלך בו. כולהו ליף מקראי ¹⁰: וצמשי אודות. מפרש צממלא וכו'. שני לחמי תודה והיו נושאין אותם צהיק קציב: וצמשי. מפרש צממלא: פנימית

לדלידיה צודו ראשון נמי הל"ל וצני אהרן ותימה דהא רבא מוקי לה התם וידו דשעיר המשתלח כר' שמעון ומסתמא כל הנהו מתני' דידוין אהו נמי כר' שמעון וי"ל דאפילו ר' שמעון מודה שאינו מוכיר צדיא צני אהרן עד שיראה כחאי:

הדרן עלך שבועות שתיים

ידיעות הטומאה. מתוך פ"ה משמע שרצה לפרש כולה ממתניין צדיעה גמורה שפירש ידע שנטמא ואע"ג דמוקמא מתניין כרבי דלמר ידיעת צימ רצו שמה ידיעה מ"מ נקטה לה צממתין סתם ידיעה אע"ג דלא כריך והמדקדק יכול לפרש כולה ממתניין צדיעת צימ רצו: